

Munkavédelmi üzembe helyezés

Munkavédelmi eljárás, melynek során az **üzemeltető** meggyőződik arról, hogy az adott létesítmény, munkahely, technológia, munkaeszköz a munkavédelmi követelményeket kielégíti, és az **üzemeltetést (írásban) elrendeli**:

Az üzemeltető munkáltatónak csak a **veszélyes** létesítmény, munkahely, munkaeszköz, technológia üzemeltetését kell elrendelni.

A veszélyes létesítmény, technológia, termelőeszköz három csoportba sorolható:

- rendeletben felsorolt gépek (11/2002. (XII.28. FMM 1/a. sz. melléklete)
- hatósági felügyelet alá tartozó munkaeszközök
- munkáltató döntése alapján, amelyeknél a munkavállalók egészsége, testi épsége megfelelő védelem hiányában súlyos károsító hatásnak lehet kitéve.

Feltételek:

- 1. Munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat elvégzése, ami munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül.**
- 2. Munkaeszköz esetén gyártói megfelelőségi nyilatkozat, munkavédelmi megfelelőségi tanúsítvány, illetve hatósági felügyelet alá tartozó gépeknél, berendezéseknél az érvényes hatósági engedély.**
- 3. Írásban kell elrendelni.**

Az előzetes vizsgálat tartalmi követelményei

- tárgyi, személyi szervezési,
- munkakörnyezeti feltételek;
- általános (teljes körű) munkavédelmi követelmények
- kiemelt szempontok:
 - = tervezői, kivitelezői nyilatkozatok
 - = mérési eredmények (villamos szabványossági, érintésvédelmi, zaj, stb. mérési jegyzőkönyvek)
 - = gyártói megfelelőségi nyilatkozat
 - = szükséges hatósági engedélyek
 - = üzemeltetéshez szükséges utasítások

(3) Az R. 4. számú melléklete helyébe e rendelet 4. számú melléklete lép.

(4) Az R. 5. számú melléklete helyébe e rendelet 5. számú melléklete lép.

7. §

(1) Ez a rendelet — a (3) bekezdésben foglalt kivétellel — 2003. január 1. napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg az R. 2. számú mellékletének 2. a) pontjában és 4. pontjában a „100” szövegrész helyébe az „50” szövegrész lép.

(2) Az R. 5. számú mellékletének első bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„A munkáltatónak — frőgéppel, számítógéppel vagy nyomtatott betűkkel — ki kell töltenie a munkabaleseti jegyzőkönyv (a továbbiakban: jegyzőkönyv) valamennyi, szöveges választ igénylő rovatát, továbbá a következő kód-négyzeteket: 1—38., 62—66. és 70. A 39—61., 67—69. kód-négyzeteket az illetékes felügyelet (OMMF megyei, fővárosi felügyelősége, MBH területi bányakapitánysága) tölti ki.”

(3) A rendelet 4—5. §-ai és 6. §-ának (3)—(4) bekezdései 2004. január 1. napján lépnek hatályba.

Kiss Péter s. k.,

foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter

1. számú melléklet

a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelethez

[1/a. számú melléklet

az 5/1993. (XII. 26.) MúM rendelethez]

Az Mvt. 21. §-ának (2) bekezdése alá tartozó veszélyes munkaeszközök jegyzéke

A gépek biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet alapján:

1. Körfűrészek egy vagy több fűrészlappal, fa vagy hasonló, hús vagy hasonló anyagokhoz.

1.1. Rögzített szerszámmal dolgozó fűrészgépek, amelyeknek fix a gépágyuk és a munkadarabot kézi vagy leszerelt ~~5. előtolással~~ ^{5. előtolással} juttatják a szerszámhoz.

1.2. Rögzített szerszámmal dolgozó fűrészgépek, amelyeknél az alternáló mozgású fűrészállványt kézzel vezérlik vagy azt hajtóművel szerelték fel.

1.3. Rögzített szerszámmal dolgozó fűrészgépek, amelyek a munkadarabot gépi előtolással mozgatják és a munkadarab behelyezése (adagolása) és/vagy kivétele kézzel történik.

1.4. Mozgószer számú fűrészgépek gépi előtolással és a munkadarab kézzel végzett behelyezésével és/vagy kivételével.

2. Faipari gyalugépek kézi előtolással.

3. Faipari vastagsági gyalugépek egyoldali megmunkálásra, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.

4. Szalagfűrészek egy vagy több fűrészlappal, fa vagy hasonló, hús vagy hasonló anyagokhoz, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.

5. Az 1—4. és a 7. pont alatti munkaeszköz kombinált kivételben.

6. Faipari csapmarógépek több szerszámtartóval, kézi előtolással.

7. Kézi láncfűrészgépek fa megmunkálására.

8. Függőleges marógépek kézi előtolással, fa és hasonló anyagok megmunkálására.

9. Prések, hajlítógépek fém megmunkáláshoz, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik és a mozgó elemek lökete túllépheti a 6 millimétert, valamint a sebesség a 30 mm/s-ot.

10. Műanyag-feldolgozó fröccsöntőgépek vagy formázóprések, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.

11. Gumiipari fröccsöntőgépek vagy formázóprések, ha a munkadarab behelyezése és/vagy kivétele kézzel történik.

12. Föld alatti munkára szolgáló

- vasúti munkagépek, mozdonyok és fékezőkocsik;
- hidraulikus energiával működtetett emelőtálpak;
- munkagépekbe beépített belső égésű motorok.

13. Háztartási hulladékgyűjtő teherjárművek kézi töltésű és présmechanizmussal rendelkező kivételben.

14. A 21/1998. (IV. 17.) IKIM rendelet 1. számú mellékletének 3.4.7. pontjában meghatározott védőburkolatok és erőátviteli tengelyek univerzális csatlakozóval.

15. Járművekre szerelt emelők.

16. Személyek emelésére szolgáló gépek, amelyeknél fennáll a több mint 3 méter magasból történő leesés veszélye.

17. Pirotechnikai termékeket gyártó gépek.

Egyéb jogszabályok alapján:

18. Daruk és futómacskák gépi meghajtással.

19. Gépi hajtású emelőtargoncák.

20. Villamos emelődobok.

21. Rakodógépek.

22. Mezőgazdasági és erdészeti traktorok.

23. Járműűrités és -mozgatás különleges berendezései.

2. számú melléklet
a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelethez

[1/b. számú melléklet
az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez]

Az Mvt. 21. §-ának (5) bekezdése alá tartozó egyes
veszélyes munkaeszközök jegyzéke

1. Helyszíni összeszerelésű gépi meghajtású daruk
2. Járműűrtés és -mozgatás helyszíni összeszerelésű
különleges berendezései

3. számú melléklet
a 11/2002. (XII. 28.) FMM rendelethez

[2. számú melléklet
az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelethez]

„1. A munkáltatók tevékenységük alapján a következő
munkavédelmi szempontú veszélyességi osztályba tartoz-
nak [ágazati számjelként a gazdasági tevékenységek egysé-
ges ágazati osztályozás rendszeréről szóló 9003/2002.
(SK. 6.) KSH közlemény számjele szerepel]:

Ágazati számjel Gazdasági tevékenység megnevezése

I. VESZÉLYESSÉGI OSZTÁLY

02.01	Erdőgazdálkodási termék-előállítás
10	Szénbányászat, tüzelőanyag-termelés
11.10	Kőolaj-, földgáztermelés
12	Urán-, tóriumérc-bányászat
13	Fém-tartalmú érc bányászata
14	Egyéb bányászat
15.1	Húsfeldolgozás
15.2	Halfeldolgozás
20	Félfeldolgozás, fonottáru gyártása
	Kivéve:
	20.52 Parafa-, fonottáru gyártása
21	Papír, papírtermék gyártása
23	Kokszyártás, kőolaj-feldolgozás, nukleáris fűtő- anyag gyártása
24	Vegyő anyag, termék gyártása
25	Gumi-, műanyag termék gyártása
26	Nemfém ásványi termék gyártása
27	Fémalapanyag gyártása
28.2	Fém-tartály, fűtési-kazán, radiátor gyártása
28.3	Gőzkazán gyártása
28.4	Fémalakítás, porkohászat
29	Gép, berendezés gyártása
35.11	Hajógyártás, -javítás
35.2	Vasúti, kötőpályás jármű gyártása
37.10	Fém visszanyerése hulladékból
40	Villamosenergia-, gáz-, gőz-, melegvízellátás

Ágazati számjel	Gazdasági tevékenység megnevezése
45	Építőipar
60	Szárazföldi, csővezeték szállítás
61	Vízi szállítás
62	Légi szállítás
63	Szállítást kiegészítő tevékenység, utazásszervezés
	Kivéve:
	63.3 Utazásszervezés
	63.4 Szállítómányozás
73	Kutatás, fejlesztés
	Kivéve:
	73.2 Humán kutatás, fejlesztés
90	Szennyvíz-, hulladékkezelés, szennyeződés men- tesítés

II. VESZÉLYESSÉGI OSZTÁLY

01	Mezőgazdaság, vadgazdálkodás
02	Erdőgazdálkodás
	Kivéve:
	02.01. Erdőgazdálkodási termék-előállítás
05	Halgazdálkodás
15	Élelmiszer, ital gyártása
	Kivéve:
	15.1 Húsfeldolgozás
	15.2 Halfeldolgozás
16	Dohánytermék gyártása
17	Textília gyártása
18	Ruházati termék gyártása, szőrmekikészítés, -konfekcionálás
19	Bőrkikészítés, táskafélék, szíjzart, lábbeli gyár- tása
20.52	Parafa-, fonottáru gyártása
22	Kiadói, nyomdai, egyéb sokszorosítási tevékeny- ség
28	Fémfeldolgozási termék gyártása
	Kivéve:
	28.2 Fém-tartály, fűtési kazán, radiátor gyártása
	28.3 Gőzkazán gyártása
	28.4 Fémalakítás, porkohászat
30	Iroda-, számítógépgyártás
31	Máshova nem sorolt villamos gép gyártása
32	Híradástechnikai termék, készülék gyártása
33	Műszergyártás
34	Közúti jármű gyártása
35	Egyéb jármű gyártása
	Kivéve:
	35.11 Hajógyártás, -javítás
	35.2 Vasúti, kötőpályás jármű gyártása
36	Bútorgyártás, máshova nem sorolt feldolgozó- ipari termék gyártása
37	Nyersanyag visszanyerése hulladékból
	Kivéve:
	37.10 Fém visszanyerése hulladékból
41	Víztermelés, -kezelés, -elosztás

Munkaeszköz üzembehelyezésének elrendelése

1. A berendezés adatai

- a. megnevezése / típusa:
- b. üzemi azonosító:
- c. gyártó / forgalmazó: gyártási száma / éve:
- d. telepítési vagy használati helye:
- e. 1993. évi XCIII törvény 87.§ 11. pontja értelmében a munkaeszközt **VESZÉLYES** kategóriába sorolom

2. Munkavédelmi üzembe helyezés

Munkavédelmi szakvélemény:

.....
munkavédelmi szakterület

Üzemeltetői szakvélemény:

.....
Karbantartási szakterület

Szakértői vélemény*:

[Pl. fogl. eü. szakorvos,

emelőgép szakértő,

munkavédelmi képviselő

A felsoroltak figyelembe vételével a munkaeszköz a munkavédelmi üzembe helyezését az Mvt 21.§ (1) bekezdés szerintidőponttól

Próba üzemi**

végleges

jelleggel elrendelem.

....., 2005.

.....
elrendelő

* szükség szerint

** a végleges üzembe helyezés feltételei feladat

határidő

1.....

2.....

3.....

Mellékletek:

1. EK megfelelőség-tanúsításának száma, kiadója:
2. hatósági engedély száma:
3. nyilatkozat az üzemeltetési vagy egyéb dokumentáció meglétéről:
4. a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat azonosítási száma:
5. érintésvédelmi mérés jkv-ének száma:

Kapják: elrendelő, munkavédelem, karbantartás

DOKUMENTÁLÁS

Időszakos biztonsági felülvizsgálat

A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni:

- azokat a veszélyesnek minősített technológiákat, munkaeszközöket, amelyeknél a munkáltató lefolytatta az üzembehelyezési eljárást,
- azt a munkaeszközt, amelynek felülvizsgálatát jogszabály, szabvány, illetve műszaki dokumentáció előírja (pl. kézben tartott villamos gépek, hegesztő berendezések, stb.)

A vizsgálatokat minimum 5 évenként meg kell ismételni, illetve ennél hamarabb, olyan időszakonként, amit a jogszabály szabvány dokumentáció előír.

Kik végezhetik:

- szakirányú képzettséggel és munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személy (kivéve a veszélyes technológia vizsgálatát)
- akkreditált intézmény
- akit jogszabály feljogosít, (pl. villanyszerelő)

A veszélyes technológia időszakos biztonsági vizsgálatát munkabiztonsági szakértői engedéllyel rendelkező személy végezheti.

- Jegyzőkönyv készítés átadás az üzemeltetőnek
- Telep helyen kívül jelzés

143/2004. (XII. 22.) GKM rendelet a Hegesztési Biztonsági Szabályzat kiadásáról (folytatás)

8. ELLENŐRZÉS, VIZSGÁLAT

8.1. A hegesztőberendezés és a biztonsági szerelvények biztonságos működését időszakonként ellenőrizni kell, és az ellenőrzés tényét írásban rögzíteni kell. Ennek gyakorisága - ha a gyártó ettől eltérően nem rendelkezik - a következő:

Gázhegesztés				Ívhegesztés	
Gázhegesztő készülék:				Hegesztő- és vágópisztoly:	
- Pisztoly, égő	1/4 év	-	TIG-égő		1 év
- Gumitömlő	1/4 év	-	Plazma égő (gépi)		1 év
- Biztonsági szerelvény	1/4 év	-	Plazma égő (kézi)		1/2 év
- Palack- és vezetéki nyomáscsökkentő	1/4 év	-	Palack- és vezetéki nyomáscsökkentő		1 év
Gázellátó rendszer:			Áramforrások:		
- Palacktelep, palackköteg és készülékei	1 év	-	Forgógépes átalakító		2 év
- Acetilénfejlesztő	1 év	-	Transzformátor		1 év
		-	Egyenirányító		1 év
Ellátó vezetékek:			Áramelosztó rendszerek:		
- ellátó vezetékek tömörségi vizsgálata	1 év	-	Kiépített (telepített) hegesztőáram-vezető (test) rendszer		1 év
- ellátó vezetékek szerkezeti vizsgálata	3 év	-	Többmunkahelyes hegesztőgép hegesztőáram elosztó rendszere		1 év

Soron kívüli ellenőrzés

A munkahelyet, az egyéni védőeszközt, a munkaeszközt, a technológiát az üzemeltető munkáltatónak

soron kívül ellenőriznie kell,

ha az a rendeltetésszerű alkalmazás során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét, biztonságát vagy munkabalesetet okozott.

Az ellenőrzés elvégzése – a veszélyeztetés jellegétől függően munkabiztonsági, ill. munkaegészségügyi **szaktevékenységnek** minősül.

Az ellenőrzés elvégzéséig az üzemeltetést, ill. a használatot meg kell tiltani.

A hibaelhárítás, a javító intézkedések végrehajtását követően minden külön eljárás nélkül az üzemvitel folytatható.

Munkafolyamatra, technológiára, anyagra vonatkozó követelmények

A munkafolyamatokat, technológiát, anyagot úgy kell megválasztani, hogy sem a munkavállalók, sem a hatókörben tartózkodók egészségét, biztonságát ne veszélyeztesse.

A munkavégzés összehangolása

Olyan munkahelyen, ahol több munkáltató embereit egyidőben foglalkoztatják, a munkavégzést össze kell hangolni.

Az összehangolás célja; az egyidejű munkavégzés ne jelentsen veszélyt az ott dolgozókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra.

Az összehangolásnak tartalmaznia kell az érintett személyek tájékoztatását, az egészséget és biztonságot veszélyeztető kockázatokról és a megelőzési módokról.

A koordinálásért felel:

- = szerződésben megjelölt

- = fővállalkozó

- = akinek a területén a munkavégzés folyik.

Anyag mozgatása a termék tulajdonságát figyelembe véve, súlynormák betartásával

Munkahelyen belüli közlekedés

Eltérő szabályozás hiányában:

- a közúti közlekedés szabályai mértékadóak
- vasút üzemnél a közforgalmú vasút szabályai szerint.

Veszélyes munkafolyamat, technológia esetén fontos megelőző intézkedés:

- munkavállalók felkészítése a veszélyekre: a védekezés módjának ismertetése a munkahely egészére vonatkozóan.
- EVE meghatározása, ellátás, viselés ellenőrzése
- jelző, riasztó készülékek, védőberendezések, mentő eszközök, vészvilágítás; megléte jó üzemi állapota.
- súlyos, közvetlen veszély esetén a munka beszüntetése, a veszélyzóna elhagyása (ezt gyakoroltatni kell).

A munkavállalóra veszélyt jelentő munkafolyamatnál hatásos védelmet kell biztosítani:

- zárt technológia
- biztonsági berendezés
- EVE biztosítása
- munkaszervezési intézkedések, (illetve mindezek) kombinációja

Mentési terv (írásban)

Elsősegélynyújtás

- tárgyi,
- személyi,
- szervezési, feltételek biztosítása

Munkáltató belső szabályozása

A kockázatértékelés tartalmi elemei

- 1. A veszélyek azonosítása**
- 2. A veszélyeztetettek azonosítása**
- 3. A kockázatok minőségi, illetőleg mennyiségi értékelése**
- 4. A teendők meghatározása és a szükséges intézkedések megtétele**
- 5. Az eredményesség ellenőrzése és az értékelés rendszeres felülvizsgálata.**

**A fentieket végigkísérő és kiegészítő feladat:
a kockázatértékelés és a teendők, valamint a
felülvizsgálat írásba foglalása.**

A kockázatértékelés elvégzésének határideje
(az Mvt. 54. § módosítása alapján)

a.) Első alkalommal

legkésőbb a munkáltató tevékenységének megkezdésétől számított egy éven belül, ezt követően

b.) Indokolt esetben

Indokolt esetnek kell tekinteni különösen:

- a kockázatok megváltozását
(munkakörülmények, technológia, veszélyes anyag, készítmény, munkaeszköz, munkavégzés változása)**
- új technológia, veszélyes anyag, munkaeszköz, munkaszervezés bevezetését, alkalmazását**

- c.) Évenként felül kell vizsgálni,
az elvégzett kockázatértékelést és megelőző
intézkedést.
- d.) Soron kívül kell elvégezni,
illetve felülvizsgálni a kockázatértékelést, ha a
kockázatok lényeges megváltozásával
munkabaleset, fokozott expozíció, illetve
foglalkozási megbetegedés hozható
összefüggésbe.

A már működő munkáltatóknak

2002. december 31-ig kell

végrehajtani.